

Nr 597

Av herrar **Johansson** i Skärstad och **Boo**, om åtgärder för att stimulera gåvor till religiösa m. fl. ändamål.

(Lika lydande med motion nr 639 i Första kammaren)

De religiösa och ideella organisationernas situation har under senare år försämrats i ekonomiskt avseende. Dessa organisationer har att nästan helt lita till enskilda personers intresse och ekonomiska uppoffringar. Dessa insatser är fortfarande stora: ett minskat intresse ligger inte bakom den ansträngda ekonomin. Det är i stället så att nya krav ställs på dessa organisationer, nya krav som är betingade av samhällets utveckling. Dessutom har de strävanden som representeras av denna typ av organisationer inte kompensrats för penningvärdets fall.

Enskilda personer ställer medel till förfogande både för religiösa och ideella organisationer men även för vetenskapligt arbete, undervisning och kulturminnesvård. Skattetrycket försämrar emellertid bidragsgivarnas möjligheter att främja sådana initiativ och intressen.

Dessa drag i utvecklingen utgör enligt vår mening synnerligen starka skäl för samhället att stimulera enskilda gåvor och bidrag till allmännyttiga ändamål av ovan nämnda karaktär. Det har hävdats, att en sådan stimulans borde åstadkommas genom att gåvorna och bidragen gjordes avdragsgilla vid beskattningen. Undantagsvis har visserligen sådan avdragsrätt medgivits, nämligen under krigsåren för gåvor till särskilda försvarsändamål och för hjälpinsatser för de krigshärjade länderna, men metoden inger enligt vår mening alltför starka betänkligheter för att allmänt kunna praktiseras som generell. Metoden skulle medföra en gradering inte efter angelägenhetsgrad utan efter ekonomi och skattekraft hos de personer som stöder olika organisationer och ändamål. Sålunda skulle en gåva från person med hög inkomst till mindre del bestå av dennes inkomst efter skatt och till större del av de skattemedel som genom avdragsrätten får anses inkluderade i gåvan. Å andra sidan skulle metodens stöd helt utebli i t. ex. de fall då medel till ett allmännyttigt eller ideellt ändamål åstadkommes genom bössinsamling. I sådana fall rör det sig nästan uteslutande om så små belopp att avdragsrätten i praktiken saknar betydelse. En sådan avvägning inom ramen av den stimulans som samhället kan åstadkomma kan enligt vår mening inte accepteras.

Vid vissa tillfällen har samhället emellertid stimulerat bidrag till insamlingar för angelägna ändamål på sätt som medfört att de ovannämnda

olägenheterna eliminerats. För budgetåren 1953/54 och 1954/55 beviljade således riksdagen anslag till främjande av cancerforskningen, vilka skulle utgå med samma belopp som insamlades genom gåvor, dock med högst 10 miljoner kronor sammanlagt för de båda budgetåren. Vid två senare tillfällen har riksdagen vidare beviljat anslag för liknande stöd till insamlingarna "Sverige hjälper". Erfarenheterna vid dessa tillfällen har varit goda, och den praktiserade metoden bör enligt vår mening kunna tillämpas i ökad omfattning. En utredning i detta syfte är angelägen.

Det synes obestriddigt att åtskilliga ändamål kan anses lika angelägna och behjärtansvärda som de ändamål till vilka stöd lämnats på nämnda sätt. De omåttliga behoven i världens utvecklingsländer kan inte betvivlas av någon. Oavsett vilken målsättning den statligt administrerade hjälpen har kommer ytterligare insatser att fordras. Det finns också en betydande uppdämd hjälpvilja på det här området, inte minst bland ungdomen. I viss mån kan paralleller dras med den tidigare nämnda hjälpen till krigshärjade länder, för vilken avdragsrätt medgavs.

Man kan ifrågasätta om inte statsmakterna varje år borde anslå ett visst belopp till stimulans av gåvor och bidrag för klart preciserade ändamål av i motionen nämnt slag. Det är angeläget att en utredning får förutsättningslöst pröva dessa frågor för att på lämpligt sätt undvika den tidigare nämnda otillfredsställande graderingen med hänsyn till bidragsgivarens inkomstförhållanden, t. ex. genom att avdrag medges endast för visst belopp direkt på den statliga inkomstskatten. Valet av metod för stödets lämnande — bidrag eller avdrag direkt på den statliga inkomstskatten — liksom bidragets andel av gåvan blir naturligtvis beroende av ändamålets begränsning och omfattningen av samhällets stöd.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning av möjligheterna att stimulera enskilda personer att lämna bidrag och gåvor till religiösa och ideella organisationer samt hjälporgan för insatser på humanitära allmännyttiga och vetenskapliga områden i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 26 januari 1968

Sven Johansson (cp)
i Skärstad

Karl Gust. H. Boo (cp)